

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Петър Иванов Моллов

Софийски университет „Св. Климент Охридски”

Катедра по испанистика и португалистика

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор' в област на висше образование: 2. Хуманитарни науки, професионално направление: 2.1. Филология, докторска програма: Романски езици (Съвременен испански език – Лексикология на съвременния испански език).

Автор: Пресентасион Ортега

Тема: Дидактически модел *The Flipped Learning* и прилагането му в часовете по испански като чужд език

Научен ръководител: проф. дфн. Иван Вълчев Кънчев – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № Р33-1362 от 28. 03. 2018 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” (ПУ) съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема **Дидактически модел *The Flipped Learning* и прилагането му в часовете по испански като чужд език** за придобиване на образователната и научна степен 'доктор' в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, докторска програма Романски езици (Съвременен испански език – Лексикология на съвременния испански език). Автор на дисертационния труд е **Пресентасион Ортега** – докторант в редовна форма на обучение към катедра Романистика и германистика на Филологическия факултет на ПУ, с научен ръководител проф. дфн. Иван Вълчев Кънчев от ПУ.

Представеният от Пресентасион Ортега комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Пресентасион Ортега има разностранна квалификация. Завършила е Политехническият университет на Мадрид със специалност Компютърен инженер (1984-1989 г.). През 2000 г. завършва курс по Психологически затруднения при ученици от прогимназията в Ценър по психология и психотерапия в Мадрид, а през 2001 г. по Дизайн на дидактически мултимедийни приложения в Областен център-Мадрид. В периода 2010-2011 г. завършва Магистратура по приложна испанска лингвистика, а през 2013-2014 Магистратура за учител по испански език в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. През 2015 г. завършва курс за Експерт по мобилни технологии прилагани в образованието в Университета на Ла Риоха (Испания). В периода 2015-2016 изкарва курсове за Акредитация на изпитващи за ДЕЛЕ А1, А2, В2, В2, С1, С2 в Институт Сервантес. През 2016 г. кара в Испания курс, пряко свързан с темата на дисертацията ѝ - Моделът на преобърнатата класна стая, а през 2018 г. CLIL на испански: комуникация и наука в Институт Сервантес (Румъния) по Проект *Erasmus + Schools: future labs*. Редовен докторант по Съвременен испански език в ПУ. Професионалният ѝ опит също е разнообразен: през 1996-2000 СЪТРУДНИЧИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ КАТО УЧИТЕЛ ПО МАТЕМАТИКА И ИСПАНСКИ ЕЗИК; 1986-2005 Е ТЕХНИЧЕСКИ КОНСУЛТАНТ В НЯКОЛКО ФИРМИ; ПРЕЗ 2006 Г. ПРЕПОДАВА АНГЛИЙСКИ ЕЗИК В Международен детски лагер "Боротин", Бърно (Чехия). Опитът ѝ като преподавател по испански език в България датира от 2009 г. в Училище „Дружба“, Пловдив и от 2011 г. до момента във Филологическия факултет на ПУ.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Трудът се опира на съвременния дидактически модел *Flipped Learning* и си поставя за цел да изследва резултатите от прилагането му в обучението по испански език на студенти от Пловдивския университет. Така той се вписва в най-новите и модерни тенденции в чуждоезиковото обучение.

4. Познаване на проблема

Теоретичната част, в която авторката прави преглед на историята, развитието, характеристиките и целите на избрания дидактически модел, показва отлично познаване и осмисляне на проблематиката. Желателно би било обаче работата да е поставена на по-широка теоретична основа.

5. Методика на изследването

Използван е методът „изследване-действие“, включващ разнообразни интерактивни техники, адекватни на поставените цели.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Трудът на Пресентасион Ортега има научно-приложен характер. Избраният от нея дидактически модел е разработен с оригинални средства, в които се залага на активното използване на новите технологии и възможностите, които дават за достъп до информация и комуникация. По този начин обучението по езика се адаптира към познанията и интересите на новите поколения, за които прибягването до тези технологии е ежедневие и неразривна част от живота им. Най-същественото различие, с което въпросният модел се отдалечава от традиционния начин на работа, е, че студентите са по-пряко и по-активно ангажирани в учебния процес, като дори получават възможност да влязат в ролята на преподаващи. Авторката е изработила подробни критерии за анализ на постиженията на студентите, с които е работено по модела *Flipped Learning*, както и на техните впечатления от прилагането му, и е достигнала до убедителни изводи. Основните изводи, които се налагат, е, че този модел подобрява значително не само резултатите на студентите в изучаването на езика, а и тяхната мотивация, тяхната ангажираност в учебния процес, както и атмосферата на работа в часовете. Трудът на Пресентасион Ортега може да послужи за пример и подтик за това и други преподаватели да приложат въпросния модел, всеки по свой начин и съобразно спецификата на дисциплините, които преподава, за да отговорят на нуждите и очакванията на студентите в съвременния образователен процес.

Използваната библиография е съвременна и удачно подбрана.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

За да се открият ясно приносите на дисертацията, трябва да се подчертае, че тя не разработва нов преподавателски модел, а разглежда различни аспекти на внедряването на вече съществуващ такъв и подлага на подробен качествен и количествен анализ постигнатите с него резултати. По тази причина приложната стойност на работата излиза на преден план. Въпреки че, както отбелязах, авторката прилага вече съществуващ модел, тя го развива, като предлага разработени от нея елементи, вписващи се във философията на модела. Извършеният анализ на резултатите води до полезни за преподавателската практика наблюдения.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Петте публикации на докторантката са свързани с дисертационното изследване и са посветени на прилагането на модела *Flipped Learning* в обучението по испански език или на конкретни аспекти на използването на новите технологии в преподаването, които са доразвити в труда. Четири от публикациите са на испански език и една на английски език. Три от тях са в сборници от научни форуми в Пловдив, една е в Годишника на Департамента по

Романистика и германистика в ПУ и една е приета за печат в International Journal Scientific Papers.

9. Лично участие на докторантката

Докторантката не прокарва нови теоретични постановки, нито създава нов модел на обучение, но разработеният дидактически материал и анализът на резултатите е неин личен принос, който не повтаря вече проведени от други изследователи проучвания.

10. Автореферат

Авторефератът отговаря на изискванията и отразява в синтезиран вид резултатите, постигнати в дисертацията.

11. Критични забележки и препоръки

Нямам критични забележки и препоръки по съдържанието на дисертацията.

12. Лични впечатления

Познавам Пресентасион Ортега като колега от Пловдивския университет, където от години водя курс по Испанска литература като гост-лектор. Присъствал съм и на неин доклад на симпозиум в ПУ. Характерното за нея като преподавател е именно търсенето на иновативни и модерни методи в обучението, стремежът ѝ да се усъвършенства като педагог, усилията, които полага, за подобряване на резултатите на студентите.

13. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Смятам, че разработеният в дисертацията модел и материалите, изготвени за него, могат да послужат за бъдещото развитие на докторантката като преподавател по испански език и ѝ препоръчвам да продължи работата си в избраната от нея насока, тъй като резултатите от проучването ѝ показват перспективността на поетия път.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Филологическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че Пресентасион Ортега притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност 2.1. Филология, Съвременен испански език, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на Пресентасион Ортега в област на висше образование: 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, докторска програма Романски езици (Съвременен испански език – Лексикология на съвременния испански език).

21. 05. 2018 г.

Рецензент: доц. д-р Петър Моллов